

2. ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA

2.4.4. SLADKORNA BOLEZEN

Sladkorna bolezen s spremljajočo obolevnostjo, socialnimi in ekonomskimi posledicami za obolele in njihove družine ter zahtevami za zdravstveni sistem in družbo je v razvitejših državah velik izziv tako v okviru javnega zdravja kot tudi sicer v družbi. Število obolelih se iz leta v leto povečuje. Ob koncu leta 2023 je v Sloveniji več kot 126.700 oseb prejelo zdravlila za zniževanje nivoja sladkorja v krvi. Poleg teh bolnikov so še tisti, ki so nivo sladkorja v krvi lahko uravnavali brez zdravil (zlasti s pomočjo prehrane), ter tisti, ki še ne vedo, da se je pri njih pojavila sladkorna bolezen.

Sladkorna bolezen je presnovna bolezen (oz. skupina bolezni), za katero je značilna povečana koncentracija glukoze (krvnega sladkorja) v krvi. Nastane zaradi pomanjkanja hormona inzulina ali zmanjšane odzivnosti celic in tkiv na inzulin. Glede na vzrok kroničnega povišanja koncentracije glukoze v krvi (hiperglikemija) je najpogostejši tip 2 (pribl. 90–95 % primerov), pri katerem sta v razvoj bolezni vključena oba vzroka. Od 5 do 10 % oseb s sladkorno boleznijo ima sladkorno bolezen tipa 1. Zanj je značilno hitro dokončno prenehanje nastajanja inzulina in v večini primerov nastopi v otroštvu ali mladostniški dobi. Manjši delež sladkorne bolezni je povezan z drugimi vzroki. V nosečnosti se pojavi nosečnostna sladkorna bolezen, ki pri dveh tretjinah primerov preneha v nekaj mesecih po porodu, vendar je to skupina z večjim tveganjem za razvoj sladkorne bolezni pozneje v življenju. V letu 2023 se je pri 3.740 porodnicah pojavila nosečnostna sladkorna bolezen, kar je za 120 več kot v letu 2022.

V Sloveniji je bilo z anketno raziskavo o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS) po enotni evropski metodologiji v letu 2019 ugotovljeno, da je delež prebivalcev s sladkorno boleznijo, starejših od 15 let, znašal 7,8 %. Razširjenost sladkorne bolezni in trende lahko opišemo tudi s pomočjo podatkov o prejemnikih zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi. V letu 2023 je bilo takih 126.786 oseb.

Na večanje deleža prebivalstva s sladkorno boleznijo kot pri večini kroničnih bolezni hkrati vpliva več dejavnikov: spremenjeno razmerje med odkrito in neodkrito sladkorno boleznijo (večji delež odkrite sladkorne bolezni, izvaja se aktivno presejanje), demografske spremembe z večanjem populacije starostnikov, pojavljanje sladkorne bolezni pri nižji starosti, izboljšano zdravljenje in daljše preživetje oseb s sladkorno boleznijo ter povečanje števila bolnikov s sladkorno boleznijo zaradi večje razširjenosti dejavnikov, ki prispevajo k razvoju sladkorne bolezni (predvsem debelosti).

2.4.4. Slika 1: Nekaj dejstev o sladkorni bolezni

> Kronična bolezen – precej pogosta, predvsem med starejšimi.

> Zelo stara bolezen.

> Ne boli, a se o njej mnogo sliši.

DRŽAVNI PROGRAM ZA OBVLADOVANJE
SLADKORNE BOLEZNI 2020-30

Viri: Nacionalna konferenca o sladkorni bolezni, 2021.

SLADKORNA BOLEZEN 2023

126.786 prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi

2.044 hospitalizacij pri osebah, starih 15 let in več (glavna diagnoza)

317 umrlih (osnovni vzrok smrti)

3.740 porodnic s sladkorno boleznijo v nosečnosti

18 % starejših, 65 let in več, prejema zdravila za zniževanje nivoja sladkorja v krvi

V vzhodnem delu države je sladkorna bolezen pogostejša.

Sladkorna bolezen je pogostejša med moškimi

57.643

5,5

126.786

prejemnikov zdravil
za zniževanje nivoja
sladkorja v krvi

69.143

6,5

Stopnja prevalence na 100 prebivalcev

V starostnih skupinah med **40. in 74. letom** je **1,6-krat** pogostejša pri moških kot pri ženskah.

V desetletnem obdobju se je število bolnikov, ki prejema zdravila za zniževanje nivoja sladkorja v krvi, povečalo za **22 %**.

2014

104.167

2023

126.786

12.242 novih prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi v letu 2023

Število novih obolelih se iz leta v leto povečuje.

Izdatki za:

zdravila za
zniževanje nivoja
sladkorja v krvi

62,3
mio. eur

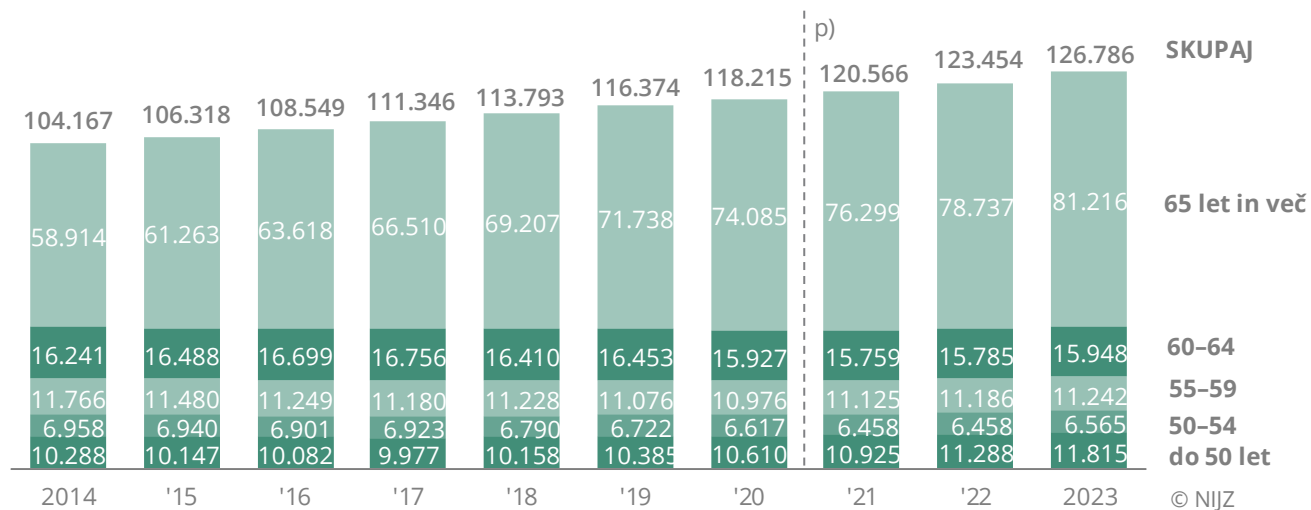
medicinski pripomočki
pri zdravljenju
sladkorne bolezni

33,1
mio. eur

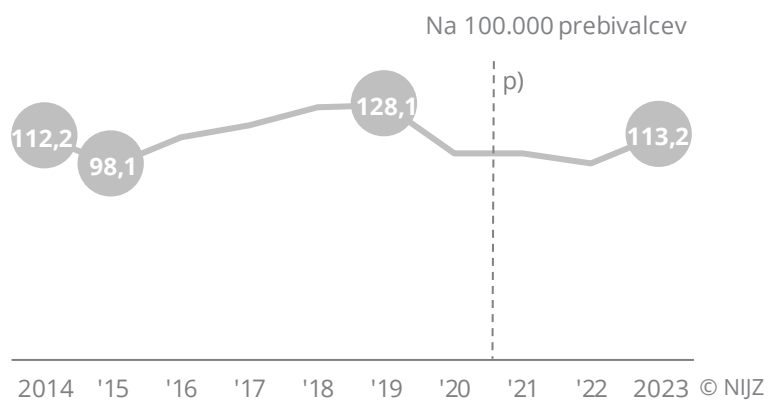
2.4.4. Slika 2: **Prejemniki zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po starostnih skupinah, Slovenija, 2014–2023**

Skupno število oseb, ki prejemajo zdravila za zniževanje nivoja sladkorja v krvi v letu 2023 je 126.786, kar je **3.332 (2,7 %) več** kot v letu 2022.

^{p)} Prelom časovne vrste med letoma 2020 in 2021. Spremenjena metodologija ocene števila oseb s sladkorno boleznijo v letu 2021. Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

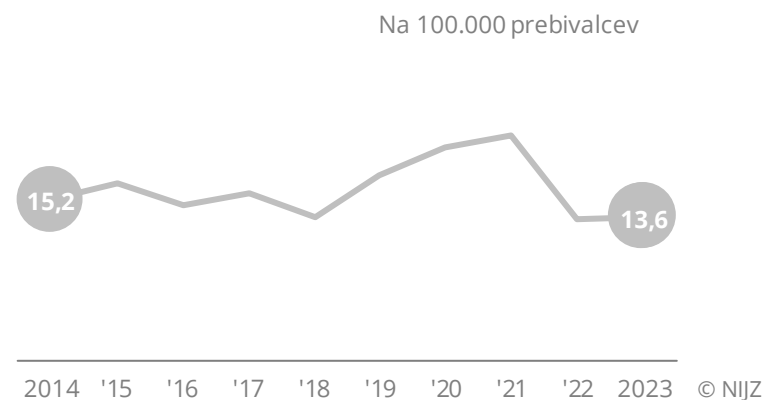
2.4.4. Slika 3: **Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni, 15 let in več, Slovenija, 2014–2023**

^{p)} Prelom časovne vrste med letoma 2020 in 2021. Spremenjena metodologija ocene števila oseb s sladkorno boleznijo v letu 2021.

Viri: Evidenca bolezni, ki zahtevajo zdravljenje v bolnišnici, BOIT, NIJZ.

2.4.4. Slika 4: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (SSS) zaradi sladkorne bolezni, Slovenija, 2014–2023**

Viri: Zdravniško poročilo o umrli osebi, NIJZ.

I. RAZŠIRJENOST (PREVALENCIA)

2.4.4. Tabela 1: **Razširjenost (prevalenca) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2023

	Število		SKUPAJ	Starostno specifična stopnja razširjenosti (prevalence)		na 100 prebivalcev	SKUPAJ
	Moški	Ženske					
0-4 let	16	15	31			0,0	0,0
5-9	66	48	114			0,1	0,1
10-14	148	154	302			0,3	0,3
15-19	206	207	413			0,4	0,4
20-24	206	413	619			0,4	0,9
25-29	250	660	910			0,4	1,3
30-34	372	850	1.222			0,6	1,5
35-39	752	903	1.655			1,0	1,3
40-44	1.454	1.013	2.467			1,7	1,4
45-49	2.630	1.452	4.082			3,1	1,9
50-54	4.334	2.231	6.565			5,7	3,2
55-59	7.234	4.008	11.242			9,4	5,3
60-64	9.979	5.969	15.948			13,9	8,2
65-69	12.579	8.442	21.021			18,8	11,9
70-74	12.519	9.602	22.121			22,4	15,2
75-79	7.811	7.984	15.795			22,6	17,8
80-84	5.527	7.182	12.709			21,9	18,6
85-89	2.347	4.390	6.737			18,4	17,4
90+	713	2.120	2.833			14,6	14,2
SKUPAJ	69.143	57.643	126.786			6,5	5,5

© NIJZ

Največja starostno specifična stopnja razširjenosti (prevalence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi je ugotovljena pri moških v starosti 70-84 let in znaša okoli 22 % (22 prejemnikov zdravil na 100 moških v starosti 70-84 let).

Med osebami, starimi 65 let in več, je 18 % prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi.

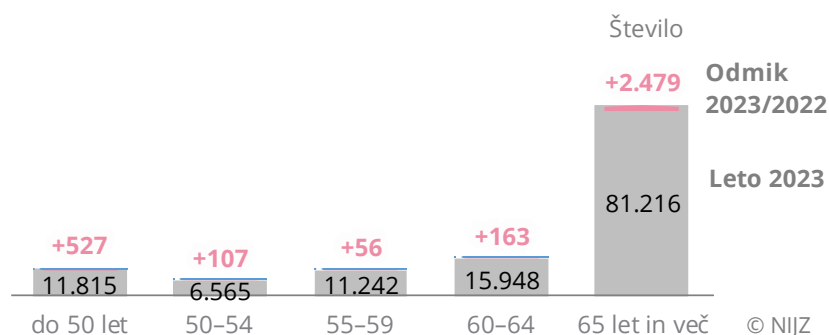
Tveganje za pojav sladkorne bolezni tipa 2 je večje pri moških in starejših.

Po 40. letu je med moškimi delež sladkorne bolezni večji kot med ženskami. V starostnih skupinah med 40. in 74. letom je bolezen 1,6-krat pogostejša pri moških kot pri ženskah.

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

2.4.4. Slika 5: Prejemniki zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po starostnih skupinah, Slovenija, 2023 in odmik 2023/2022

Število prejemnikov zdravil se je v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 povečalo. Največje povečanje je med prebivalci v starosti do 50 let, in sicer za približno 5 %. V starosti 65 let in več je povečanje za 3 %.

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

2.4.4. Tabela 2: Število prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi in starostno standardizirana stopnja razširjenosti (prevalence) na 100 prebivalcev, 18 let in več, po spolu, Slovenija, 2014–2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ^{p)}	2022	2023
Število prejemnikov zdravil ¹⁾ , 18 let in več	103.533	105.714	107.947	110.743	113.166	115.735	117.551	119.877	122.737	126.089
SSS razširjenosti (prevalence) na 100 preb., 18 let in več	6,3	6,4	6,4	6,5	6,5	6,5	6,6	6,6	6,7	6,7
Moški	7,2	7,3	7,3	7,5	7,5	7,6	7,6	7,7	7,8	7,9
Ženske	5,5	5,5	5,5	5,5	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,7

¹⁾ Za zniževanje nivoja sladkorja v krvi.

^{p)} Prelom časovne vrste med letoma 2020 in 2021. Spremenjena metodologija ocene števila oseb s sladkorno boleznijo v letu 2021.

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

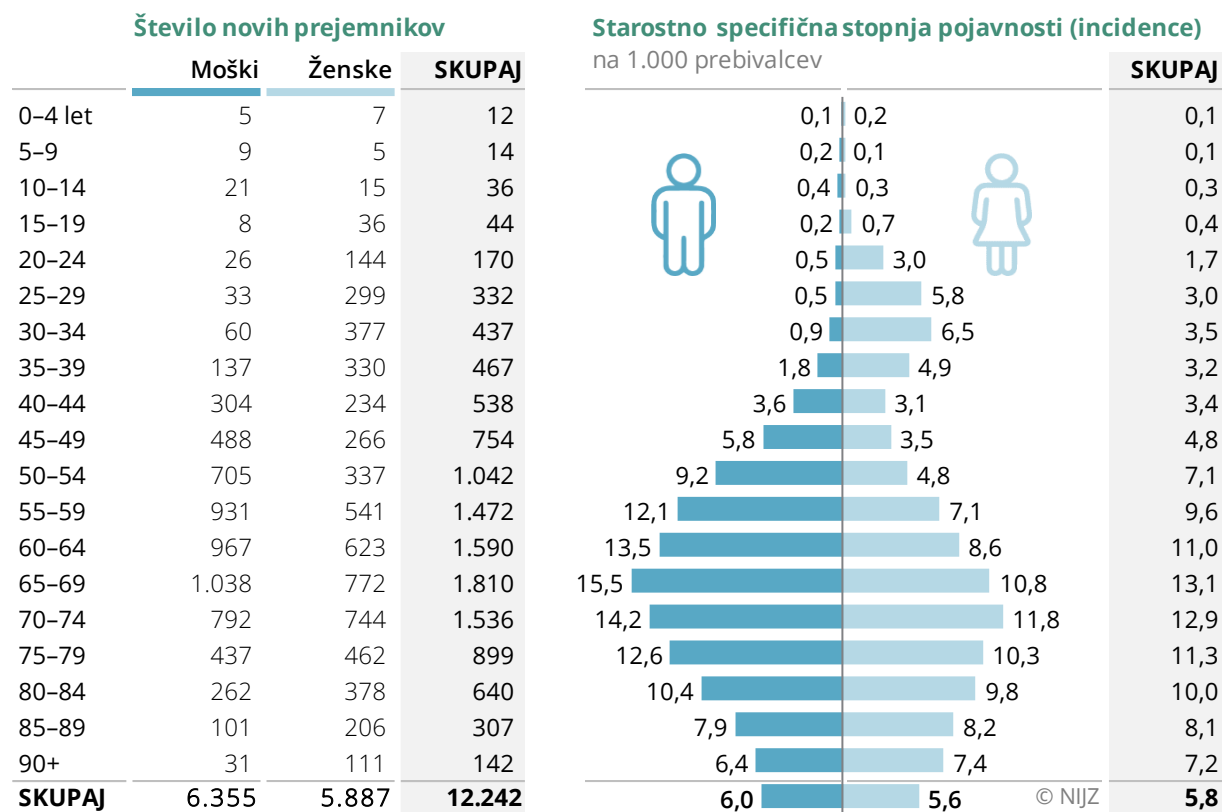
Ob predpostavki, da podobno kot v drugih evropskih državah tudi v Sloveniji približno 15 % oseb z ugotovljeno sladkorno boleznijo uravnava nivo sladkorja v krvi brez zdravil, samo s primerno prehrano, telesno dejavnostjo in zmanjšanjem telesne mase, bi bilo **za leto 2023 ocenjeno število obolelih z ugotovljeno sladkorno boleznijo približno 149.160.**

Pregled gibanja starostno standardiziranih stopenj razširjenosti (prevalence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi v obdobju 2014–2023 po spolu kaže, da je **obolevnost s sladkorno boleznijo hitreje naraščala pri moških kot ženskah.**

II. POJAVNOST (INCIDENCA)

2.4.4. Tabela 3: **Pojavnost (incidenca) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2023

Pojavnost (incidenca) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po 60. letu starosti je znašala pri moških 13 na 1.000 prebivalcev in pri ženskah 10 na 1.000 prebivalk.

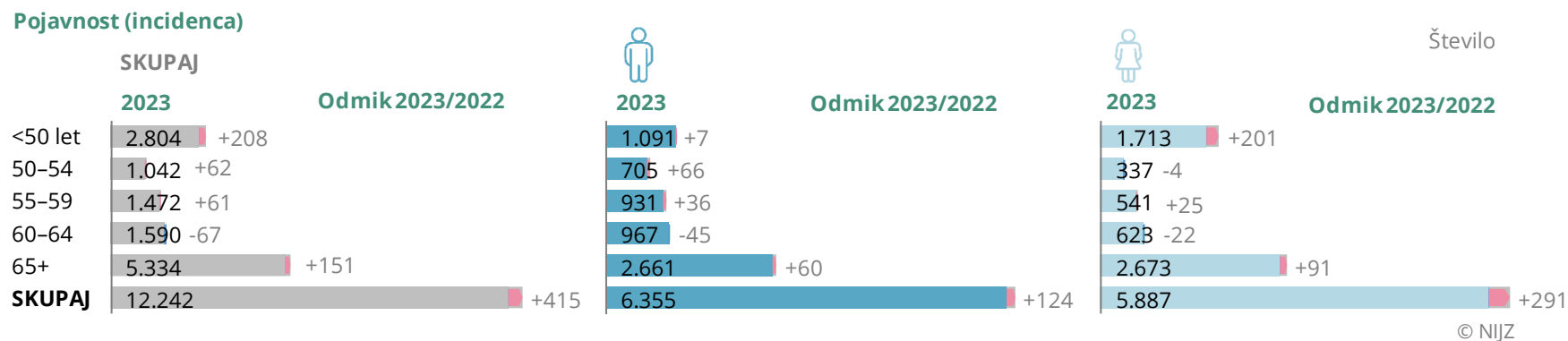
Stopnja pojavnosti (incidence) je bila

- **pri moških** v starosti od 40 do 84 let višja kot pri ženskah,
- **pri ženskah** večja v rodnem obdobju zaradi nosečnosti sladkorne bolezni, po 50. letu pa se poveča predvsem zaradi pojavljanja sladkorne bolezni tipa 2.

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

2.4.4. Slika 6: **Novi prejemniki zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2023 in odmik 2023/2022**

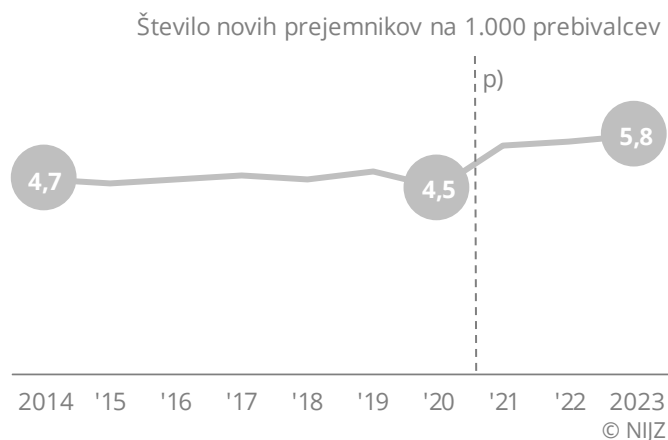

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

V letu 2023 je bilo novih prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi 12.242, kar je 415 (3,5 %) oseb več kot v letu 2022.

Med novoodkritimi bolniki je več moških.
Tveganje za pojav sladkorne bolezni se pri moških izrazito poveča po 50. letu in ostane visoko v starejših skupinah.

2.4.4. Slika 7: **Stopnja pojavnosti (incidence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi, Slovenija, 2014–2023**

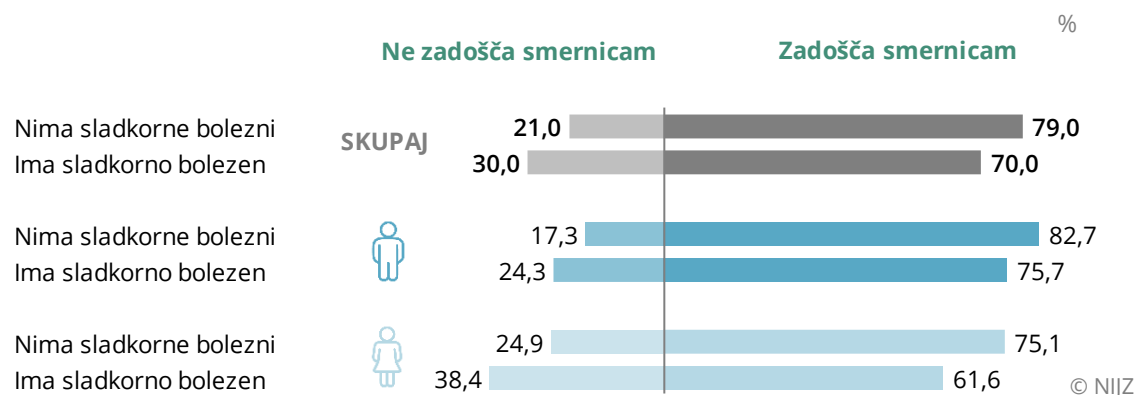
p) Prelom časovne vrste med letoma 2020 in 2021.
Spremenjena metodologija ocene števila oseb s sladkorno boleznijo v letu 2021.

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

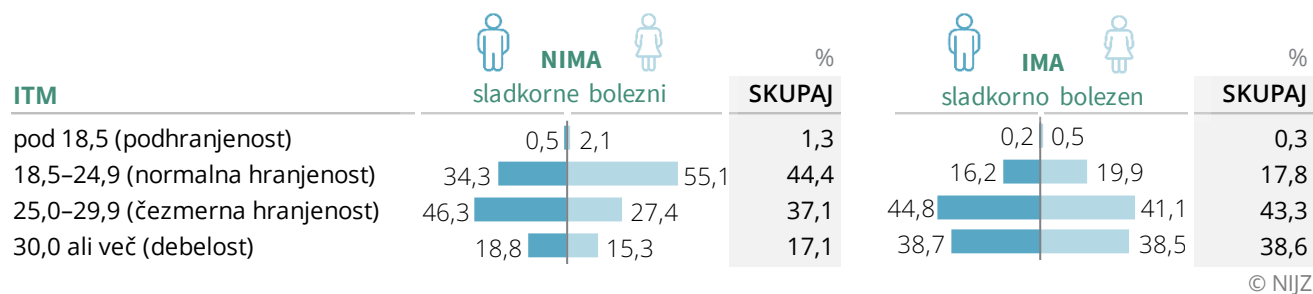
III. DEJAVNIKI TVEGANJA

2.4.4. Slika 8: **Delež telesno nedejavnega prebivalstva** glede na diagnozo sladkorna bolezen, po spolu in smernicah, Slovenija, 2020

Viri: Raziskava Z zdravjem poveza vedenjski slog (CINDI), NIJZ, 2020; podatki na sliki so isti kot v Zdravstvenem statističnem letopisu Slovenije 2022.

2.4.4. Tabela 4: **Odrasli prebivalci, 18–74 let, glede na indeks telesne mase in prisotnost sladkorne bolezni** po spolu, Slovenija, 2020

Med bolniki s sladkorno boleznijo je tako pri moških kot ženskah čezmerna telesna masa pogostejša kot v splošni populaciji.

Čezmerna hranjenost je prisotna pri 43 % oseb s sladkorno boleznijo (18–74 let), debelost pa pri 39 %.

Viri: Raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog (CINDI), 2020; podatki v tabeli so isti kot v Zdravstvenem statističnem letopisu Slovenije 2022.

REGIONALNI DEL

I. RAZŠIRJENOST (PREVALENCA)

2.4.4. Tabela 5: **Število prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi in starostno standardizirana stopnja razširjenosti (prevalence) na 100 prebivalcev, 18 let in več, po statističnih regijah in spolu, Slovenija, 2023**

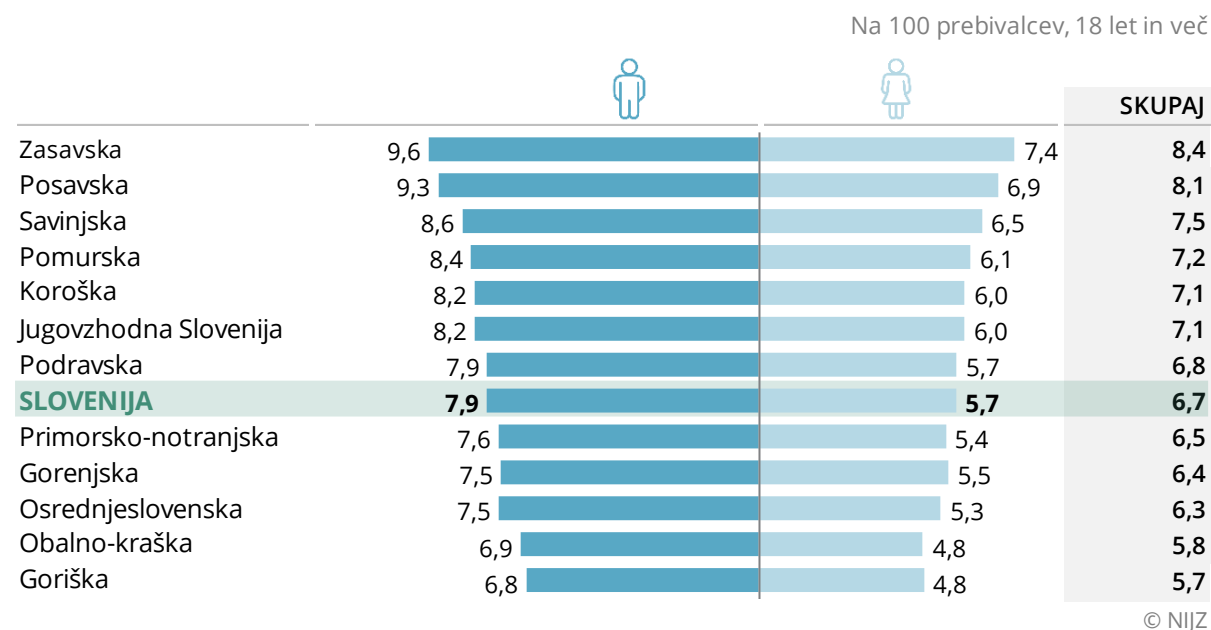
	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število prejemnikov zdravil¹⁾, 18 let in več	8.167	20.333	4.664	17.313	4.487	5.596	8.889	28.830	11.760	3.148	6.462	6.440	126.089
SSS razširjenosti (prevalence) na 100 preb., 18 let in več	7,2	6,8	7,1	7,5	8,4	8,1	7,1	6,3	6,4	6,5	5,7	5,8	6,7
Moški	8,4	7,9	8,2	8,6	9,6	9,3	8,2	7,5	7,5	7,6	6,8	6,9	7,9
Ženske	6,1	5,7	6,0	6,5	7,4	6,9	6,0	5,3	5,5	5,4	4,8	4,8	5,7

¹⁾ Za zniževanje nivoja ravni sladkorja v krvi.

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

2.4.4. Slika 9: **Starostno standardizirana stopnja razširjenosti (prevalence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi pri prebivalcih v starosti 18 let in več, po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2023**

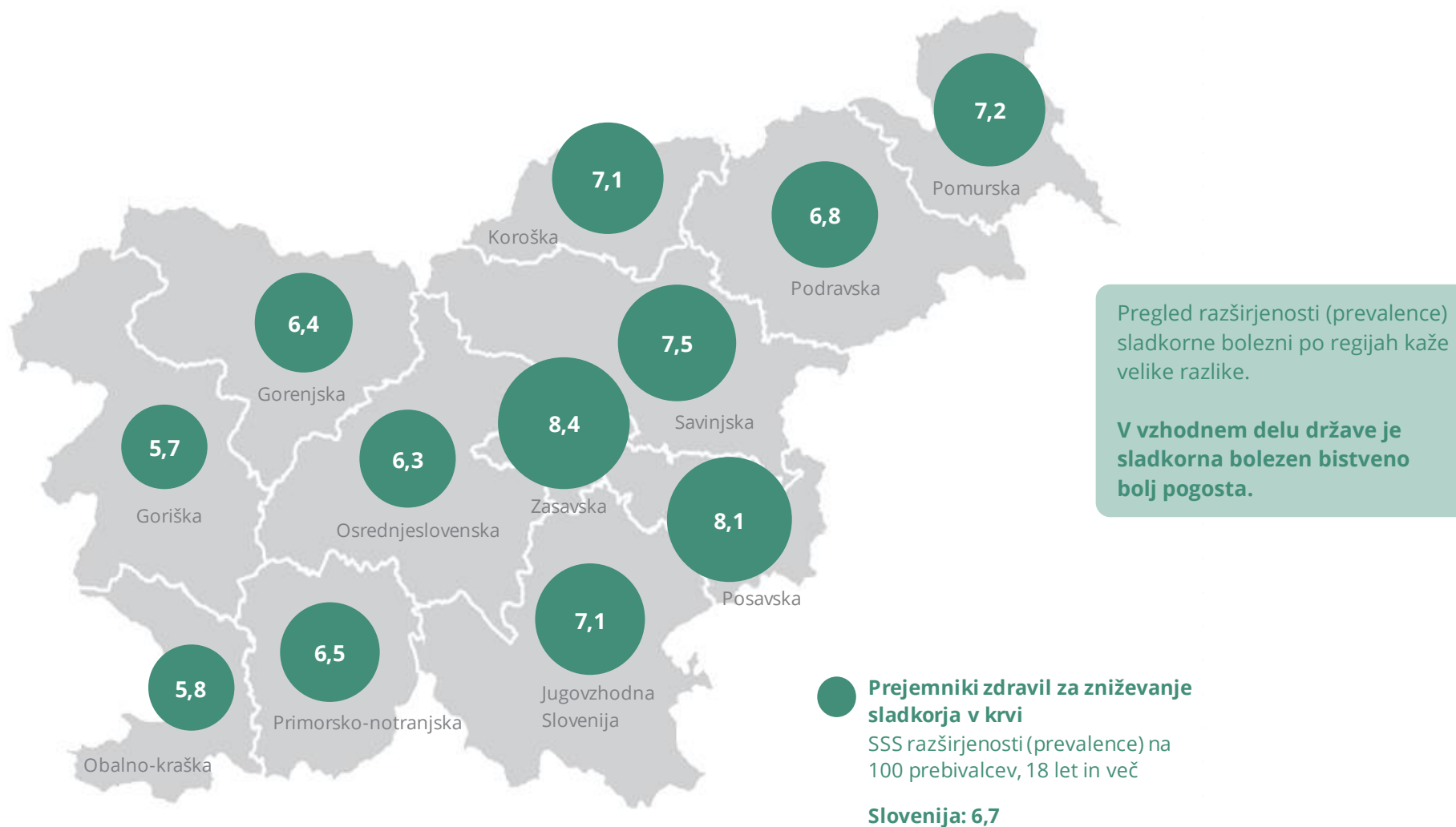

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

Najvišjo starostno standardizirano stopnjo razširjenosti (prevalence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi imata zasavska in posavska regija, **najnižjo** pa goriška in obalno-kraška regija.

2.4.4. Slika 10: **Porazdelitev starostno standardizirane stopnje razširjenosti (prevalence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi pri prebivalcih v starosti 18 let in več, po statističnih regijah, Slovenija, 2023**

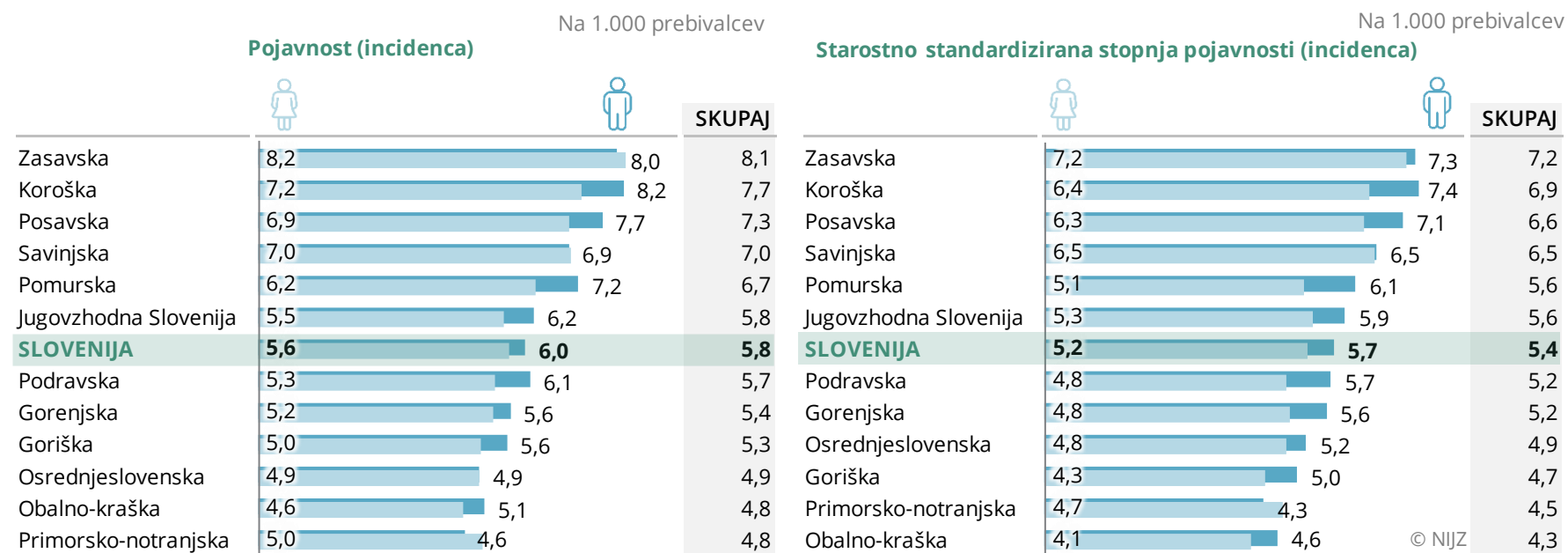

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

II. POJAVNOST (INCIDENCA)

2.4.4. Slika 11: **Stopnja pojavnosti (incidenca) in starostno standardizirana stopnja pojavnosti (incidence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2023**

Viri: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept (NIJZ 64).

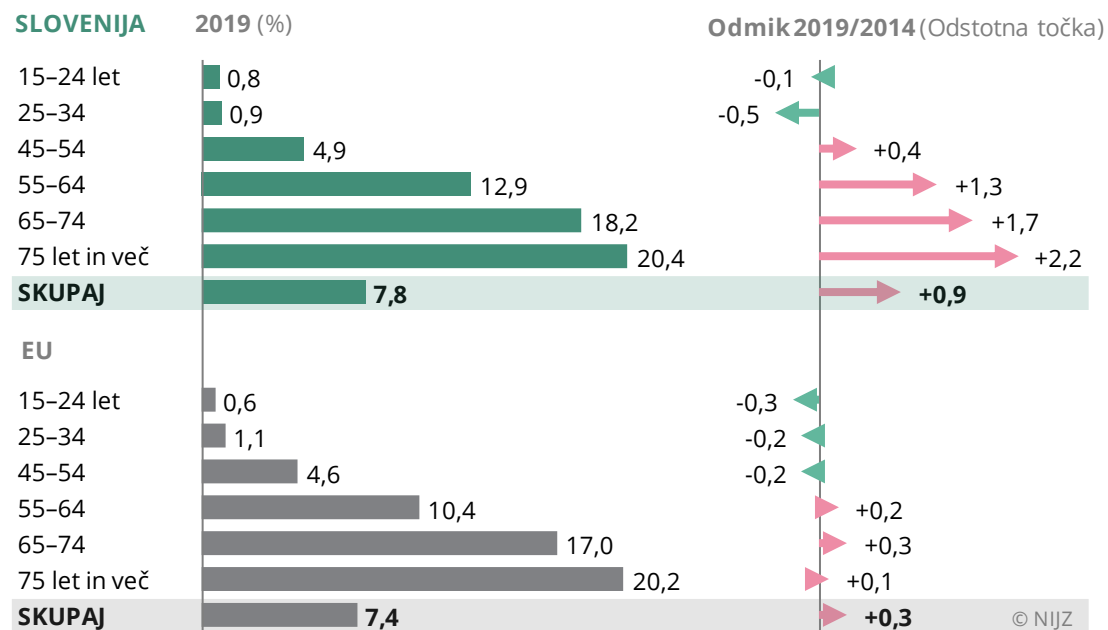
Stopnja pojavnosti (incidence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi (število novih prejemnikov v letu na 1.000 prebivalcev, ki v predhodnih dveh letih niso bili prejemniki zdravil) je bila v letu 2023:

- **najvišja** v zasavski in koroški regiji,
- **najnižja** v primorsko-notranjski in obalno-kraški regiji.

MEDNARODNE PRIMERJAVE

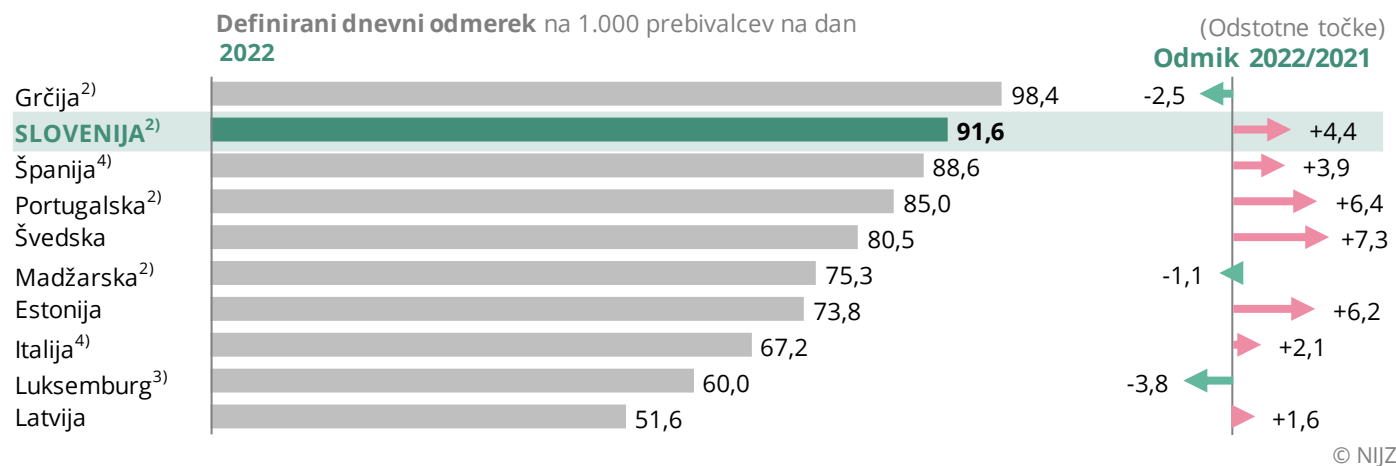
2.4.4. Slika 12: Osebe, ki so v Nacionalni raziskavi o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS) odgovorile pritrdilno, da imajo sladkorno bolezen, po starosti, Slovenija in povprečje EU, 2019 in odmik 2019/2014

Slovenija je v primerjavi z državami EU, ki so sodelovale v raziskavi, v **srednjem območju** po pogostosti samoporočane pojavnosti sladkorne bolezni.

Glede na rezultate raziskave je znašala pojavnost med prebivalci, starimi 15 let in več, leta 2019 v Sloveniji 7,8 %, v EU pa 7,4 %.

Viri: Eurostat, <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, 27. 1. 2025; podatki na sliki so isti kot v Zdravstvenem statističnem letopisu Slovenije 2022.

2.4.4. Slika 13: **Poraba zdravil¹⁾ za zniževanje nivoja ravni sladkorja v krvi (ATC: A10)**, Slovenija in nekatere države EU, 2022 in odmik 2022/2021

Slovenija je bila po predpisanih zdravilih za zniževanje nivoja sladkorja v krvi na 2. mestu med nekaterimi državami EU.

¹⁾ Podatki OECD vključujejo celotno porabo zdravil iz skupine A10 v omenjenih državah. Od leta 2021 se lahko nekatera zdravila iz te skupine (agonisti receptorjev GLP-1 (A10BJ) in zaviralci SGLT2 (A10BK)) poleg zdravljenja sladkorne bolezni uporabljajo tudi za zdravljenje drugih stanj (srčno popuščanje, kronična ledvična bolezen in debelost), tudi če sladkorna bolezen ni prisotna.

²⁾ Odstopanje od definicije.

³⁾ Odstopanje od definicije, ocenjena vrednost za leto 2022.

⁴⁾ Ocenjena vrednost za leto 2022.

Viri: OECD, <https://stats.oecd.org/>, 27. 1. 2025; podatki na sliki so isti kot v Zdravstvenem statističnem letopisu Slovenije 2022.

DEFINICIJE

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil	ATC	Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za razvrščanje zdravilnih učinkovin. Klasifikacijski sistem ATC razvršča zdravila glede na njihovo glavno indikacijo (pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino). Klasifikacijski sistem ATC temelji na naslednjem načelu: zdravilo (določajo ga sestava, jakost, farmacevtska oblika in pakiranje) ima lahko le eno oznako ATC, četudi ima več enako pomembnih glavnih indikacij. Če pa obstajajo zdravila z isto učinkovino v dveh ali več različnih jakostih ali različnih farmacevtskih oblikah z namenom, da bi dosegli drugačen terapevtski učinek, imajo tudi različne oznake ATC. Nekatere učinkovine imajo dve oznaki ali več oznak ATC za različno jakost, če so od nje odvisne različne indikacije.		The WHO Anatomical Therapeutic Chemical (ATC) classification
Definirani dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan	DID	Definirani dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan je od Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) priporočen prikaz porabe ambulantno predpisanih zdravil.	Izračuna se na podlagi celoletne porabe zdravil v določeni skupini ATC (v DDD) in števila prebivalcev v določenem letu (na dan 30. 6.).	Defined daily doses per 1.000 inhabitants per day (DID)
Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu	EHIS	Nacionalna raziskava o zdravju in zdravstvenem varstvu EHIS (angl. <i>European Health Interview Survey</i>) je presečna anketna raziskava, s katero pridobimo informacije o tem, kakšno je zdravstveno stanje prebivalcev, kako pogosto uporabljajo različne zdravstvene storitve in kakšen je njihov življenjski slog, povezan z zdravjem.	Zadnjo Nacionalno raziskavo o zdravju in zdravstvenem varstvu v Sloveniji je leta 2019 izvedel NIJZ. V skladu z zakonom in po enotni metodologiji Eurostata so enako raziskavo v letu 2019 izvedle vse države članice EU, zato so njeni izsledki mednarodno primerljivi. Ciljna populacija raziskave so prebivalci, stari 15 let ali več, ki živijo v zasebnih gospodinjstvih (niso institucionalizirani). Leta 2019 so bili podatki v Sloveniji zbrani s spletnim in osebnim anketiranjem na naslovih oseb, ki so bile izbrane v vzorec. Končna velikost vzorca je bila 9.900 oseb.	European Health Interview Survey (EHIS)

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Ogrožena populacija		Ogrožena populacija je skupina ljudi, za katere obstaja možnost, da bodo dobili proučevani problem (bolezen).	Ogroženo populacijo je treba natančno opredeliti (prebivalci določenega območja, starostne skupine ipd.).	Population at risk
Pojavnost (incidenca)		Pojavnost (incidenca) pomeni število novih primerov ali dogodkov (bolezni), ki se pojavijo v določeni populaciji v opazovanem obdobju, običajno v enem koledarskem letu.	Novi primeri: pomeni absolutno število vseh novih primerov, ki nikoli prej oz. do tega leta niso imeli diagnosticirane sladkorne bolezni (do zdaj niso prejeli teh zdravil) oz. je bila prekinitev 2 leti.	Incidence
Raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog	CINDI	Raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog je bila izvedena med odraslimi prebivalci Slovenije v letih 2001, 2004, 2008, 2012, 2016 in 2020. Njen namen je odkrivanje razširjenosti in medsebojne povezanosti dejavnikov tveganja za nenalezljive bolezni pri odraslih, in sicer glede kadilskih, pivskih, prehranjevalnih in gibalnih navad, pa tudi glede obnašanja v zvezi z varnostjo v cestnem prometu in glede koriščenja nekaterih zdravstvenih storitev. Na osnovi zbranih podatkov bo lažje oblikovati prihodnje programe za izboljšanje zdravja vseh prebivalcev Slovenije, podatki pa so v pomoč tudi pri smiselnem načrtovanju preventivnih zdravstvenih aktivnosti.	Vzorčni okvir za pripravo vzorca je predstavljal Centralni register prebivalstva. Vzorec je pripravil Statistični urad Republike Slovenije na podlagi stratificiranega enostavnega slučajnega vzorčnega načrta. V vzorec je bilo vključenih 17.500 prebivalcev Slovenije, ki so bili na dan začetka anketiranja stari od 18 do vključno 74 let. Terenska faza ankete je potekala od 11. maja do konca julija 2020. Končna skupna stopnja odgovora v raziskavi je bila 49,7 %, pri čemer je stopnja odgovora po pošti dosegla 24,9 %, stopnja odgovorov po spletu pa 24,8 %. V primerjavi z letom 2016 se je stopnja odzivnosti po spletu pomembno zvišala, in sicer kar za 12,6 %, kar pomeni, da s spletnim načinom anketiranja dosegamo vedno širši del populacije. Pri analizi trendov so bili prebivalci v starosti 18–24 let zaradi primerljivosti s podatki iz let 2008, 2012 in 2016 izključeni.	Countrywide Integrated Non-communicable Diseases Intervention (CINDI)
Razširjenost (prevalenca)		Razširjenost (prevalenca) bolezni pomeni število vseh oseb z določenim problemom (bolezen) v natančno določeni populaciji v določenem letu, ne glede na to, kdaj so zboleli.	Celotna prevalenca obsega vse prebivalce, ki so ogroženi za pojav določenega problema (bolezni), in vse osebe s problemom (bolnike), ne glede na to, kako dolgo pred datumom izračuna so zboleli.	Prevalence

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Sladkorna bolezen	SB	Tip 2 Sladkorna bolezen (SB) tipa 2 je presnovna bolezen, za katero je značilna povečana koncentracija glukoze v krvi, ki nastane zaradi pomanjkanja hormona inzulina ter zmanjšane odzivnosti celic in tkiv na inzulin. Tip 1 Sladkorna bolezen tipa 1 je presnovna bolezen, za katero je značilno hitro prenehanje nastajanja inzulina in v večini primerov nastopi v otroštvu ali mladostniški dobi. Nosečniška SB Nosečnostna sladkorna bolezen je oblika sladkorne bolezni, ki jo odkrijemo v nosečnosti in v večjem deležu primerov izzveni v nekaj mesecih po porodu, vendar je to skupina z večjim tveganjem za razvoj sladkorne bolezni pozneje v življenju.		Diabetes
Starostno standardizirana stopnja prevalence	SSS prevalence	Starostno standardizirana stopnja je teoretična stopnja, ki nam pove, kakšna bi bila stopnja obolevnosti v opazovani populaciji, če bi bila starostna struktura enaka, kot je v standardni populaciji. Uporabljamo jo za primerjave populacij z različno starostno strukturo. (Definicija je prevzeta s spletnega portala SLORA – spletišče za dostop do podatkov o raku v Sloveniji in drugod.)	Uporablja se metoda direktne standardizacije, kjer se izračun stopnje incidence/prevalence na 100.000 prebivalcev, razdeljen po 5-letnih starostnih skupinah, umeri s preračunom na standardno populacijo, kar izniči razlike v populaciji glede starosti prebivalstva posameznih držav/regij/teritorija. Ta postopek omogoči direktno primerjavo stopenj incidence po posameznih državah, ne glede na razlike v starostni strukturi prebivalstva posameznih držav/regij/teritorija. Za standardizacijo je uporabljena direktna metoda standardizacije, kjer je za standardno populacijo uporabljena evropska populacija iz leta 2013. Več informacij je dostopnih na: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5926869/KS-RA-13-028-EN.PDF/e713fa79-1add-44e8-b23d-5e8fa09b3f8f.	Age-standardized rate
Stopnja pojavnosti (incidenčna stopnja)		Incidenčna stopnja se izračuna tako, da se število oseb, ki kažejo proučevani problem (bolezen), postavi v razmerje s celotno (za ta problem ogroženo) populacijo.	Stopnje izražamo na 100, 1.000, 10.000 ali 100.000 prebivalcev v določeni populaciji na določen dan (običajno zadnji dan v koledarskem letu).	Incidence rate

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Stopnja razširjenosti (prevalenčna stopnja)		Prevalenčna stopnja se izračuna tako, da se število vseh oseb, ki imajo določen proučevani problem (bolezen), postavi v razmerje s številom prebivalcev, ki so ogroženi za ta problem.	Stopnje izražamo na 100, 1.000, 10.000 ali 100.000 prebivalcev v določeni populaciji na določen dan (običajno zadnji dan v koledarskem letu).	Prevalence rate

SEZNAM SLIK

2.4.4. Slika 1: Nekaj dejstev o sladkorni bolezni	2
2.4.4. Slika 2: Prejemniki zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po starostnih skupinah, Slovenija, 2014–2023.....	4
2.4.4. Slika 3: Hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni, 15 let in več, Slovenija, 2014–2023	4
2.4.4. Slika 4: Starostno standardizirana stopnja umrljivosti (SSS) zaradi sladkorne bolezni, Slovenija, 2014–2023	4
2.4.4. Slika 5: Prejemniki zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po starostnih skupinah, Slovenija, 2023 in odmik 2023/2022	6
2.4.4. Slika 6: Novi prejemniki zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2023 in odmik 2023/2022	8
2.4.4. Slika 7: Stopnja pojavnosti (incidence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi, Slovenija, 2014–2023	8
2.4.4. Slika 8: Delež telesno nedejavnega prebivalstva glede na diagnozo sladkorna bolezen, po spolu in smernicah, Slovenija, 2020.....	9
2.4.4. Slika 9: Starostno standardizirana stopnja razširjenosti (prevalence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi pri prebivalcih v starosti 18 let in več, po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2023	11
2.4.4. Slika 10: Porazdelitev starostno standardizirane stopnje razširjenosti (prevalence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi pri prebivalcih v starosti 18 let in več, po statističnih regijah, Slovenija, 2023.....	12
2.4.4. Slika 11: Stopnja pojavnosti (incidenca) in starostno standardizirana stopnja pojavnosti (incidence) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2023	13
2.4.4. Slika 12: Osebe, ki so v Nacionalni raziskavi o zdravju in zdravstvenem varstvu (EHIS) odgovorile pritrdilno, da imajo sladkorno bolezen, po starosti, Slovenija in povprečje EU, 2019 in odmik 2019/2014.....	14
2.4.4. Slika 13: Poraba zdravil ¹⁾ za zniževanje nivoja ravni sladkorja v krvi (ATC: A10), Slovenija in nekatere države EU, 2022 in odmik 2022/2021	15

SEZNAM TABEL

2.4.4. Tabela 1: Razširjenost (prevalenca) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2023	5
2.4.4. Tabela 2: Število prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi in starostno standardizirana stopnja razširjenosti (prevalence) na 100 prebivalcev, 18 let in več, po spolu, Slovenija, 2014–2023	6
2.4.4. Tabela 3: Pojavnost (incidenca) prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2023	7
2.4.4. Tabela 4: Odrasli prebivalci, 18–74 let, glede na indeks telesne mase in prisotnost sladkorne bolezni po spolu, Slovenija, 2020	9
2.4.4. Tabela 5: Število prejemnikov zdravil za zniževanje nivoja sladkorja v krvi in starostno standardizirana stopnja razširjenosti (prevalence) na 100 prebivalcev, 18 let in več, po statističnih regijah in spolu, Slovenija, 2023.....	10